

Ιεράρχες σειράς τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών ανακοίνωσαν την ίδρυση διεθνούς συλλόγου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο διεθνής σύλλογος προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων με την ονομασία «Η Εκκλησία κατά της ξενοφοβίας και των θρησκευτικών διακρίσεων» συστάθηκε από σειρά ιεραρχών και κληρικών τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών σε συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις «Public Advocacy», «VSI Zmogaus teisiu apsauga», «European institute for religion and law», οι οποίες έχουν συμβουλευτικό καθεστώς παρά το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η σχετική συμφωνία υπεγράφη στις 19 Δεκεμβρίου του 2023, αναφέρεται στο δελτίο Τύπου, που δημοσίευσε το Γραφείο Τύπου της Γενεύης.

Η ίδρυση του νέου συλλόγου προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήλθε ως απάντηση στις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των πιστών της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας από την κυβέρνηση της Ουκρανίας.

Το συντονιστικό συμβούλιο του νέου συλλόγου προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν: οι μητροπολίτες Τσερκάσι και Κάνεφ Θεοδόσιος, καθώς και Τούλτσιν και Μπρατσλάφ Ιωνάθαν από την Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία, ο μητροπολίτης Βόστρων Τιμόθεος και ο αρχιεπίσκοπος Σεβαστείας Θεοδόσιος από την Ορθόδοξη Εκκλησία των Ιεροσολύμων, οι μητροπολίτες Βερολίνου

και Γερμανίας Μάρκος από την Υπερόρια Ρωσική Εκκλησία, Λοφτσού Γαβριήλ από την Ορθόδοξη Εκκλησία της Βουλγαρίας, όπως και ο προϊστάμενος του ιερού καθεδρικού ναού Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού στο Ούζγκοροντ πρωθιερέας Δημήτριος Σίντορ από την Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία.

Όπως επισημαίνεται στο δελτίο Τύπου «οι θρησκευτικοί ηγέτες και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κάλεσαν την ουκρανική κυβέρνηση και τον πρόεδρο Ζελένσκι να σταματήσουν τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των πιστών της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και κατέθεσαν αίτηση με περιστατικά παραβιάσεων των δικαιωμάτων αυτής της ομολογίας στους ειδικούς εντολοδόχους του ΟΗΕ, τον ύπατο αρμοστή του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ».

Όπως είναι γνωστό, οι εκπρόσωποι του ΟΗΕ έστρεψαν κατ' επανάληψιν την προσοχή τους στην κρίσιμη κατάσταση και τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Έτσι, στις 24 Μαρτίου του 2023 το Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου **δημοσίευσε έκθεση** για την ελευθερία του θρησκευθεί στην Ουκρανία για την περίοδο από 1^{ης} Αυγούστου 2022 έως 31^{ης} Ιανουαρίου 2023, όπου σε μια από τις ενότητες, που είναι αφιερωμένη στην ελευθερία του θρησκευθεί, γίνεται λόγος για τις διακρίσεις σε βάρος της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Ειδικότερα αναφέρονται οι νομοθετικές πρωτοβουλίες, που στοχεύουν στην απαγόρευσή της, οι έρευνες σε μονές και άλλα εκκλησιαστικά κτήρια, οι ανακρίσεις κληρικών, η κήρυξή τους ως υπόπτων κλπ.

Στην **έκθεση** «Επιθεώρηση της καταστάσεως σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Ουκρανία» την περίοδο από 1^{ης} Φεβρουαρίου έως 30^{ης} Απριλίου 2023 η Αρμοστεία για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου κατέγραψε εκρηκτική αύξηση της χρήσεως «ρητορικής μίσους» και βίας έναντι της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, απαγορεύσεις της δραστηριότητάς της από περιφερειακές και τοπικές Αρχές, καταγγελίες συμφωνητικών ενοικιάσεως των ναών, διώξεις σε βάρος των κληρικών. Εκφράσθηκε ανησυχία για το ότι «ο συνολικός αντίκτυπος των κυβερνητικών ενεργειών, που στρέφονται κατά της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας μπορεί να εισάγει διακρίσεις».

Επιπλέον, στις 17 Νοεμβρίου 2023 η βοηθός του Γενικού Γραμματέα για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Ύπατης Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα Ίλζε Μπραντς Κέρις διατύπωσε κριτικές παρατηρήσεις σχετικά με την υιοθέτηση σε α' ανάγνωση του νομοσχεδίου υπ' αριθμ. 8371 από τη Βερχόβνα Ράντα («Άνω Βουλή»).

Κατά τη γνώμη των μετόχων του διεθνούς συλλόγου προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων με το όνομα «Η Εκκλησία κατά της ξενοφοβίας και των θρησκευτικών διακρίσεων» η υφιστάμενη

αντίδραση παραμένει ελλιπής.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν ειδικότερα σε αυτούς οι ποινικές διώξεις σε βάρος των μητροπολιτών Τσερκάσι και Κάνεφ Θεοδοσίου, Τούλτσιν και Μπρατσλάφ Ιωνάθαν, Βίσγκοροντ και Τσερνόμπιλ Παύλου, καθηγουμένου της Λαύρας των Σπηλαίων του Κιέβου, Μπάντσεν Λογγίνου, καθώς και η εφαρμογή εναντίον τους μέτρων όπως η κράτηση και ο κατ' οίκον περιορισμός. Μάλιστα, ο μητροπολίτης Ιωνάθαν έχει ήδη καταδικασθεί από το δικαστήριο α' βαθμού σε βαριά ποινή φυλακίσεως πέντε ετών. «Μετά από νομική εμπειρογνωμοσύνη των κατηγοριών, που έχουν αποδοθεί σε αυτούς τους θρησκευτικούς ηγέτες, καθώς και του υλικού των ποινικών διώξεων, συμπεραίνουμε ότι αυτές οι ποινικές διώξεις και οι κατηγορίες δεν είναι βάσιμες και αποδεικνύουν τις οργανωμένες διακρίσεις σε βάρος της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Οι εν λόγω ποινικές διώξεις είναι ουσιαστικά διώξεις για την ελευθερία λόγου και την υπεράσπιση των πιστών της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, καθώς και για την έκφραση θρησκευτικών πεποιθήσεων, που είναι θεμελιωμένες επί των εκκλησιαστικών κανόνων και της διδασκαλίας της πίστεως», τονίζεται στο δελτίο Τύπου. Ταυτοχρόνως, επισημαίνεται ότι την ίδια στιγμή τα κρατικά όργανα εξουσίας αρνούνται να παραπέμψουν στη δικαιοσύνη όσους καλούσαν δημόσια σε αρπαγή εκκλησιών της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και διάπραξη άλλων βιαίων πράξεων έναντι των πιστών αυτής της ομολογίας, πράγμα που «αποτελεί τρανή απόδειξη των διπλών μέτρων και σταθμών της δικαιοσύνης και επιβεβαιώνει την ύπαρξη πολιτικής παραγγελίας για τη στέρηση των δικαιωμάτων των θρησκευομένων της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία εκ των πραγμάτων έχει καταστεί στην Ουκρανία ομολογία-θύμα».

Σχετικά με το θέμα της συνεδριάσεως του εφετείου, που έχει οριστεί στις 22 Ιανουαρίου 2024 επί της υποθέσεως του φυλακισμένου μητροπολίτη Τούλτσιν και Μπρατσλάφ Ιωνάθαν, μέλη του συλλόγου προστασίας των ανθρώπων δικαιωμάτων με το όνομα «Η Εκκλησία κατά της ξενοφοβίας και των θρησκευτικών διακρίσεων» διαπίστωσαν ότι ελλοχεύει μεγάλος κίνδυνος πολιτικής παραγγελίας να εκδοθεί άδικη καταδικαστική απόφαση για την υπόθεση αυτή. «Σε περίπτωση που συμβεί αυτό, κατά τη γνώμη μας, η ουκρανική κυβέρνηση θα δείξει πλήρη ανικανότητα να εκπληρώσει τις διεθνείς της υποχρεώσεις για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τομέα της θρησκείας», είναι πεπεισμένα τα μέλη του Συλλόγου.

Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρακολουθούν επίσης τη συνεχιζόμενη εξέταση της ποινικής διώξεως του μητροπολίτη Τσερκάσι και Κάνεφ Θεοδοσίου για δήθεν διάδοση από εκείνον ρητορικής μίσους έναντι εκπροσώπων άλλης ομολογίας. «Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο μητροπολίτης Θεοδόσιος μίλησε στις 9 Οκτωβρίου 2023 ενώπιον του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ κατά την εξέταση της εκθέσεως του Ύπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για την Ουκρανία στο πλαίσιο της 53^{ης} συνεδρίασης του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ. Στην παρέμβασή του ως ποιμενάρχης της εκκλησιαστικής επαρχίας Τσερκάσι και Κάνεφ της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας αναφέρθηκε στις αρπαγές ιερών ναών της υπό αυτόν επαρχίας και άλλες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σήμερα η ουκρανική κυβέρνηση απαιτεί επίμονα την αλλαγή του κατασταλτικού μέτρου εναντίον του από κατ' οίκον περιορισμό σε κράτηση, πράγμα που κατά τη γνώμη μας αποτελεί δίωξη ενός υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ για τη νόμιμη διεθνή δράση του για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», αναφέρεται στο δελτίο Τύπου.

Ένας άλλος τομέας ιδιαίτερης προσοχής είναι η κατάσταση γύρω από την υιοθέτηση κατά α' ανάγνωση του νομοσχεδίου υπ' αριθμ. 8371, το οποίο προβλέπει την πλήρη απαγόρευση και τη νομική εκκαθάριση όλων των νομικών προσώπων, τα οποία συγκροτούν την Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία. Κατά τη γνώμη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων «αυτός ο νόμος παραβιάζει κατά πρωτοφανή τρόπο τις αρχές του διεθνούς δικαίου και αποτελεί παράδειγμα απροκάλυπτης επιβολής διάκρισης εις βάρος εκατομμυρίων των πιστών της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας για θρησκευτικούς λόγους». Σε περίπτωση που υιοθετηθεί αυτός ο νόμος οι πιστοί της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας θα στερηθούν οριστικά τους ναούς τους, τα οικόπεδα και τους ευκτήριους οίκους τους, καθώς και τη δυνατότητα να πρεσβεύουν την πίστη τους στις κοινότητες, που οι ίδιοι έχουν ιδρύσει.

Πέραν αυτών συνεχίζονται στην Ουκρανία οι αθρόες πράξεις βίας εναντίον της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας: με βίαιες μεθόδους αρπάζονται ναοί, υπό την απραξία και ενίοτε με απευθείας εμπλοκή της αστυνομίας, ξυλοκοπούνται πιστοί, τα όργανα της κυβέρνησης εκδίδουν αποφάσεις αφαίρεσης οικοπέδων από τις θρησκευτικές κοινότητες, πρωτοστατούν στις δικαστικές διώξεις με σκοπό να αφαιρεθούν από την Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία ναοί, που της είχαν νωρίτερα παραδοθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας αποκατάστασης των περιουσιακών στοιχείων της.

Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εξέφρασαν την ελπίδα ότι δεν θα αντιδράσουν με αδιαφορία οι εκπρόσωποι της διεθνούς κοινότητας και του ελεύθερου Τύπου, οι οποίοι μπορούν να παράσχουν «πρακτική βοήθεια στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στη μείωση της αδικίας και της αυθαιρεσίας σε ολόκληρο τον κόσμο».